

ברכת המזון

עדות המזרח • להדפסה • מבית דוד

ברכת המזון

יטול מים אחרונים, ויאמר

לְמַנְצֵחַ בְּנִינִית מִזְמוֹר שִׁיר: אֱלֹהִים יִחְיֶנוּ וְיִכְרַכְנוּ יֵאָר פָּנָיו אֲתֵנּוּ סֶלָה: לְדַעַת בְּאֶרֶץ דְּרָבָד בְּכָל־אֲזִיזִים יִשְׁוַעֲתָד: יוֹדוּד עַמִּים: אֱלֹהִים יוֹדוּד עַמִּים כָּלָם: יִשְׁמְחוּ וְיִרְנְנוּ לְאֲמִים כִּי־תִשְׁפֹּט עַמִּים מִיִּשְׂרָאֵל וְלֹאֲמִים: בְּאֶרֶץ תְּנַתֵּם סֶלָה: יוֹדוּד עַמִּים: אֱלֹהִים יוֹדוּד עַמִּים כָּלָם: אֶרֶץ נִתְגַּדָּה יְבוֹלָה יִכְרַכְנוּ אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ: יִכְרַכְנוּ אֱלֹהִים וְיִירָאוּ אוֹתוֹ כְּלִיאֶסֶר־אֶרֶץ:

וַיִּבְרַךְ אֶת־יִהוֹנָן בְּכָל־עֵצַת תְּהִלָּתוֹ כַּפִּי: סוּף דָּבָר הַכֹּל נִשְׁמָע אֶת־הָאֱלֹהִים יִרְאֵה וְאֶת־מִצּוֹתָיו שְׁמוֹר כִּי־זֶה כָּל־הָאָדָם: תַּחֲלֵת יִהְיוֹה יִדְבָּר פִּי וַיִּבְרַךְ כָּל־בָּשָׂר לֵשׁ קָדְשׁ לְעוֹלָם וָעֶד: וְאַנְחֵנוּ וְנִבְרָךְ יְהוֹה מִעַתָּה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ: וַיְדַבֵּר אֱלֹהֵי זֶה הַשְּׁלֵחַן אֲשֶׁר לִפְנֵי יִהוֹה:

אם המסובים שלושה או יותר אומרים

יאמר המזמ

הֵב לָּו וְנִבְרִיךְ לְמַלְכָּא עֲלָאָה קִדְיִשָּׁא:

והמסובים עונים

שְׁמִי:

ואומר המזמן

בַּרְשׁוּת מִלְכָּא עֲלָאָה קִדְיָשָׁא (בשבת ובִּרְשׁוּת שֶׁבֶת מִלְכָּתָא). (ביו"ט ובִּרְשׁוּת יוֹמָא טָבָא אוֹשְׁפִיזָא קִדְיָשָׁא). (בסוכה ובִּרְשׁוּת שֶׁבַע אוֹשְׁפִיזִין עֲלָאִין קִדְיָשִׁין) וּבִרְשׁוּת מוֹרִי וְרַבּוּתִי וּבִרְשׁוּתָּכֶם. נִבְרָךְ (בעשרה ויותר: אֱלֹהֵינוּ) שְׂאֲכַלְנוּ מִשְׁלוֹ:

והמסובים עונים

פָּרוּךְ (בעשרה ויותר: אֱלֹהֵינוּ) שְׁאֶכְלֵנוּ מִשְׁלֹ וּבִטּוּבוֹ חֲיִינוּ:

והמזמן עונה

בְּרוּךְ (בעשרה ויותר: אֱלֹהֵינוּ) שְׂאֶכְלֵנוּ מִשְׁלוֹ וּבִטְבוֹ חַיֵּינוּ:

ברוך אתה יהוה, אלהינו מלך העולם, האל הן אותנו ואת־העולם כולו בטובו, בחן בחדס־ברוך וברחמים רבים, נתן לחם לכל־בשר כי לעולם חסדו. ובטובו הגדול תמיד לא חסר לנו, ואל־יחסר לנו מזון תמיד לעולם ועד, כי הוא אל וזו ומפרנס לכל ושלחנו ערוה לכל, והתמזין מחיה ומזון לכל־בריותיו אשר ברא ברחמיו וברוב חסדיו. כָּאִמּוֹר, פִּתְחָה אֶת־יָדְךָ (ר"ת פ"א"י שהוא מספר יאהדונהי ומספר סא"ל וס"ת חת"ך) ומשִׁבֵּיעַ (כמספר חת"ך) לכל־תנין וצֶזֶן. ברוך אתה יהוה, הן את־הכל: נודה לך יהוה אלהינו על שהנחלת לאבותינו, ארץ חֲמֵדָה טוֹבָה ורחבה ברית ותורה חיים ומזון, על שהוצאתנו מארץ מצרים, ופדיתנו מבית עבדים, ועל פְּרִיָתְךָ שְׁחַתַּמְתָּ בְּבִשְׁרֵנוּ, ועל תוֹרָתְךָ שְׁלַמְדַּתְנוּ, ועל חֲסִי רְצוֹנְךָ שְׁהוֹדַעְתָּנוּ, ועל חיים ומזון שאתה וזו ומפרנס אותנו:

בחנוכה ופורים אומרים

עַל הַנְּסִים וְעַל הַפְּרָקָן וְעַל הַגְּבוּרוֹת וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת וְעַל הַנִּפְלְאוֹת וְעַל הַנְּחִמּוֹת שְׁעֲשִׂיתָ לְאֲבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בְּיָמֵינוּ הַזֶּה:

בחנוכה אומרים בימי מתתיה בן יוחנן כהן גדול חשמונאי ובניו, כשעמדה מלכותו וזו הרשעה על עמך ישראל, לשכחם תורתך ולהעבירם מחקי רצונך, ואתה ברחמיך הרבים עמדת להם בעת צרתם, רבת את ריבם, ונתת את דינם, נקמת את נקמתם, מסרת גבורים ביד חלשים, ורבים ביד מעטים, ורשעים ביד צדיקים, וטמאים ביד טהורים, וזדים ביד עוסקי תורתך. לה עשית שם גדול וקדוש בעולמך, ולעמך ישראל עשית תשועה גדולה ופרקו כהיום הזה. ואחר כך באו בניך לדבר ביתך, ופנו את היכלך, וטהרו את מקדשך, והדליקו נרות בחצרות קדשך. וקבעו שמונת ימי חנכה אלו בהלל ובהודאה. ועשית עמהם נסים ונפלאות ונודה לשמך הגדול סלה:

בפורים אומרים בימי מרדכי ואסתר בשושן הברכה, כשעמד עליהם המן הרשע, בקש להשמיד להרג ולאבד את־כל־יהוים מנער ועד זקן טף ונשים ביום אחד, בשלשה עשר לחודש שנים עשר, הוא חודש אדר, ושללם לבז. ואמה ברחמיך הרבים הפרת את־עצתו, ומלקלת את־מחשבתו, והשבות לו גמולו בראשו. ותלו אותו ואת־בניו על העץ. ועשית עמהם גם ופלא וגודה לשמך הגדול סלה:

על הכל יהיה אלהינו אֵנָּה מודים לך, ומבְּרָכִים אֶת־שְׁמֶךָ. כַּאֲמֹר, וְאָכַלְתָּ וּשְׂבַעְתָּ וּבִרְכַּת אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ עַל־הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר נָתַן־לְךָ. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, על
הָאָרֶץ וְעַל הַמְּזֻז:

רחם יִהְיֶה אֲלֵהֶינּוּ עֲלֵינוּ וְעַל יִשְׂרָאֵל עֲמֹד, וְעַל יְרוּשָׁלַם עִירָהּ, וְעַל הַר צִיּוֹן מִשְׁכֹּן כְּבוֹדָהּ, וְעַל הַיְּכָלָהּ, וְעַל מַעֲוֹנָהּ, וְעַל דְּבִירָהּ, וְעַל הַבַּיִת הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא שְׁמֹד עֲלֵינוּ. אֲבִינֵהּ, רַעֲנָהּ, וְזוֹנָהּ, פֶּרָקֶנָהּ, כִּלְכִּלָּהּ, הַרְוִיחֶנּוּ הַרְוִיחֶנּוּ לָנוּ מִהֲרָה מִכָּל-צָרוֹתֵינוּ. וְנָא, אֵל תַּצְרִיכֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, לִידֵי מַתְּנוֹת בִּשְׁרָךְ נָדָם וְלֹא לִידֵי הַלְּוָתָם, אֲלֹא לְלֹדָהּ הַמְּלָאָה וְהַרְחִיבָהּ, הַעֲשִׂירָה וְהַפְּתִיחָהּ, יְהִי רָצוֹן שְׁלֹא נִבְּוֹשׁ בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְלֹא נִכְלָם לְעוֹלָם הַבָּא, וּמַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחָהּ תִּסְתַּוְּוֶנָּה לְמַקּוֹמָהּ בְּמִהֲרָה בְּיָמֵינוּ:

בשבת אומרים

רצה והחליצנו יהוה אלהינו במצותיך ובמצות יום השביעי, השבת הגדול והקדוש הזה. כי יום גדול וקדוש הוא מלפניך, נשבות בו וננוח בו ונתענג בו כמצות חקי רצונך, ואליתיה צרה ויגון ביום מנוחתנו. והראובן בנחמתי ציון במהרה כמינו, כי אתה הוא בעל הנחמות. והגם שאכלנו ושתינו חרפנו ביתך הגדול והקדוש לא שכחנו. אלהי שוכנו לנצח ואלהינו חנו לעד כי אל מלך גדול וקדוש אתה:

בראש חודש ביום טוב ובחול המועד אומרים

אַלְהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, יַעֲלֶה וְיִבָּא, וְיַגְיֵעַ וְיִרְאֶה, וְיִרְצֶה וְיִשְׁמַע, וְיִפְקֹד וְיִזְכֹּר, וְכִרְוֶנּוּ וְחִכְרוּ אֲבוֹתֵינוּ, וְכָרוּ יְרוּשָׁלַיִם עִירָהּ, וְחִכְרוּ מַשִּׁיחַ בְּרִדְדוֹ עֲבָדָהּ, וְחִכְרוּ כָּל- עַמּוֹד בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיהָ, לְפָלִיטָה, לְטוֹבָה, לַחַן, לְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים, לַחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם, בְּיוֹם בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ: רִאשׁ חֹדֶשׁ הַזֶּה,

בפסח: חג המצות הנה, ביום ביום טוב מוסיפים: טוב מקרא קדש הנה,

בשבועות: חג השבועות הנה, ביום טוב מקרא קדש הנה,

בראש השנה: הזכרון הנה, ביום טוב מקרא קדש הנה,

בסוכות: חג הסוכות הנה, ביום ביום טוב מוסיפים: טוב מקרא קדש הנה,

בשמיני עצרת: שמיני חג עצרת הנה, ביום טוב מקרא קדש הנה,

לרחם בו עלינו ולהושיענו. וזכרנו יהוה אלהינו בו לטובה, ופקדנו בו לברכה, והושיענו בו לחיים טובים, בדבר ישועה ורחמים, חס וחסנו, וחסול ורחם עלינו,

והושיענו כי אליך עינינו, כי אל מלך חנון ורחום אתה:

ותבנה ירושלים עירך במהרה בימינו. ברוך אתה יהוה. בונה ירושלים ואומר בלחש אמן:

אם שכח לומר "רצה" או "יעלה ויבא" ונזכר לפני שהתחיל ברכת הטוב והמטיב יאמר. ורק בשבת או ליל ראשון (ושני בחוץ לארץ) של פסח או סוכות אומרים שם ומלכות

ברוך (אתה יהוה, אלהינו מלך העולם), שנתן

לשבת שבתות למנוחה לעמו ישראל, באהבה לאות ולברית

לראש חודש (ו)ראשי חדשים לעמו ישראל לזכרון: ע"כ בחול

לראש השנה (ו)מים טובים לישאל את יום הזכרון הנה

לשלש רגלים (ו)מים טובים לששון ולשמחה, את יום (חג המצות הנה) (חג השבועות הנה) (חג הסוכות הנה) (שמיני חג עצרת הנה) ברוך (אתה יהוה), מקדש

(השבת) (ו) (ישראל וראשי חדשים) (ישראל ויום הזכרון) (ישראל והזמנים):

ברוך אתה יהוה, אלהינו מלך העולם, (לעד) האל אבינו, מלכנו, אדירנו, בוראנו, גואלנו, קדושנו קדוש יעקב, רוענו רועה ישראל. המלך הטוב, והמטיב לכל,

שבכל יום ויום הוא מטיב לנו, הוא מטיב לנו, הוא גומלנו, הוא גומלנו, הוא גומלנו לעד חן וחסד ורחמים ורחוק והצלחה וכל טוב: יענו אמן

הרחמן הוא ישתבח על כבודו: הרחמן הוא ישתבח בשמים ובארץ: הרחמן הוא ישתבח בנו לדור דורים: הרחמן הוא קרו לעמו ירים: הרחמן הוא יתפאר בנו

לנצח נצחים: הרחמן הוא יפרנסנו בכבוד ולא בבזוי בהתר ולא באסור בנחת ולא בצער: הרחמן הוא יתן שלום בינינו: הרחמן הוא ישלח ברכה רוחה והצלחה

בכל מעשה ידיו: הרחמן הוא יצליח את דרכינו: הרחמן הוא ישר על גלות מהרה מעל צנארנו: הרחמן הוא יוליכנו מהרה קוממיות לארצנו: הרחמן הוא

ירפאנו רפואה שלמה, רפואת הנפש ורפואת הגוף: הרחמן הוא יפתח לנו את ידו הרחבה: הרחמן הוא יברך כל אחד ואחד ממנו בשמו הגדול כמו שנתברכו

אבותינו אברהם יצחק ויעקב, בכל מכל כל, כן יברך אותנו יחד ברכה שלמה, וכן יהי רצון ונאמר אמן: הרחמן הוא יפדנו שכלנו שכלנו שכלנו:

בשבת

הרחמן הוא יתחילנו עולם שכלו שבת ומנוחה לחיי העולמים:

בר"ח

הרחמן הוא יחדש עלינו את החדש הנה לטובה ולברכה:

ברה"ש

הרחמן הוא יחדש עלינו את השנה הזאת לטובה ולברכה:

בסוכות

הרחמן הוא יזכנו ישיב בסכת עורו של לונתו: הרחמן הוא ישפיע עלינו שפע קדשה וטהרה משבחה אושפיזיו עלאין מדישיו, זכותם תהא מגו וצנה בעדינו: הרחמן

הוא יקים לנו את סכת דוד הנפקלת:

במועדים

הרחמן הוא יגיענו למועדים אחרים הבאים לקראתנו לשלום:

ביו"ט

הרחמן הוא יתחילנו יום שכלו טוב:

הרחמן הוא ישע תורתו ואהבתו בלבנו ותהיה יראתו על פנינו לבלתי נחטא. ויהיו כל מעשינו לשם שמים:

אורח אומרהרחמן הוא יברך את השלח הנה שאכלנו עליו ויסדר בו כל מעדני עולם, ויהיה כשלחנו של אברהם אבינו, כל רעב ממנו יאכל וכל צמא ממנו ישתה,

ואלי יחסר ממנו כל טוב לעד ולעולמי עולמים, אמן. הרחמן הוא יברך בעל הבית הנה ובעל הסעודה הזאת, הוא ובניו ואשתו וכל אשר לו, בבנים שיחיו ובנכסים

שירבו. בך יהוה חילו ופעל ידיו תרצה. ויהיו נכסיו ונכסיו מצליחים וקרוכים לעיר, ואלי יודק לפניו ולא לפניו שום דבר חטא והרהור עון. שש ושמש כל

המים, בעשר וכבוד, מעתה ועד עולם. לא יבוש בעולם הנה, ולא יכלם לעולם הבא, אמן כן יהי רצון: בסעודת חתונה הרחמן הוא יברך את החתן והכלה, בבנים

זכרים לעבודתו יתברך: הרחמן הוא יברך את כל המסבין בשלח הנה ויתן לנו הקדוש ברוך הוא משאלות לבנו לטובה: בסעודת מילה הרחמן הוא יברך את בעל

הבית הנה, אבי הבן, הוא ואשתו היולדת, מעתה ועד עולם: הרחמן הוא יברך את הילד הנולד, וכשם שזכהו הקדוש ברוך הוא למילה, כן יזכהו להכנס לתורה

ולחפה ולמצות ולמעשים טובים, וכן יהי רצון ונאמר אמן: הרחמן הוא יברך את מעלת הסנדק והמוהל ושאר המשתדלים במצוה הם וכל אשר להם:

הרחמן הוא יחיינו ויזכנו ויקרנו לימות המשיח ולבנין בית המקדש ולחיי העולם הבא.

מגדיל (ביום שמתפללים מוסף, במוצ"ש, בסעודת פורים ובסעודת מילה יאמר: מגדול) ישועות מלכו ועשה חסד למשיחו לדוד ולזרעו עד עולם: גפירים רשו

ורעבו וירשיו הנה לא יחסרו כל טוב: גער ו היתי גם יזנתי ולא יראיתי צדיק נעזב ונרעו מבקש להם: כל היום חוגג ומלגה ונרעו לברכה: מה שאכלנו יהיה

לשבחה. ומה ששתינו יהיה לרפואה. ומה שהותרנו יהיה לברכה. כדכתיב. ויתן לפניכם ויאכלו ויתורו בדבר הנה: ברוכים אתם ליהנה נעשה שמנים וארץ:

ברוך הנובר אשר יבטח ביהנה והנה יהיה מבטחו: יהוה גו לעמו יתן והנה יברך את עמו בשלום: עשה שלום ברומיו, הוא ברומיו עשה שלום עלינו. ועל כל

עמו ישראל, ואמרו אמן: